

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 7. De permutatione beneficiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

§. VII.

De permutatione Beneficiorum.

I. **P**ermutatio generatim loquendo est certæ rei ad alteram facta præstatio. l. 1. ff. de rer. permut. Hinc beneficij permutatio est, cum duo vicissim sua beneficia dimittunt, ut alter alterius beneficium obtineat. Ex quo colligitur multum convenire cum resignatione in gratiam alterius factâ. *Pe. Vbaldus. Frider. Senensis. Cambarius. alii.*

II. Iure Canonico prohibita est permutatio beneficiorum, quæ propria auctoritate fit, idque ob quatuor causas. *Prima* est ut ecclesiasticis personis omnis avaritiæ & ambitionis viâ præcludantur. *Secunda* ne de beneficiis, ut de aliis secularibus bonis disponere videantur. *Tertia* ne putent idcirco se in beneficia habere, quod in patrimonio suo. *Quarta*, quia permutatio supponit abdicationem unius beneficij, & acceptionem alterius quod Canones non permittunt propria auctoritate fieri. *c. ad questiones de rerum permut. Azor II. l. 7. c. 29. q. 2. Tabiena V. Beneficium §. III. n. 14.*

III. Permutatio faciendâ est cum auctoritate Superiorum, qualis est. 1. Pontifex. 2. Ordinarius loci, sive Episcopus, sive eo superior. 3. Omnis Prælati, qui ius habet conferendi instituendi, & à beneficio removendi, cujus generis sunt Abbates, & alij Prælati, qui episcopalem iurisdictionem consuetudine aut privilegio habent. De Vicario Generali non videtur idem dicendum, sed speciale illi mandatum necessarium est. Canonicorum Collegium permutationes beneficiorum admittere

poterit, quando ius ea conferendi, vel ad solos Canonicos pertinet, vel ad eos simul & episcopum. *Innoc. c. Quæsitum. Panorm. eod. & c. Cùm ex iniuncto. de heret. de rer. permut. Glo. Clem. 1. eod. tit.*

IV. Non licet beneficium ecclesiasticum permutare cum alio jure spirituali, quod non sit beneficium, puta cum jure decimarum, patronatus aut similiter; nec cum jure, quod quis habet ad beneficium, non in beneficio ut si quis habeat literas Apostolicas, quarum auctoritate beneficium expectat. Multò minùs potest beneficium ecclesiasticum permutari cum patrimonio, cuius ratione aliquis est ad sacros ordines promotus aut cum hospitali domo, quæ beneficium non est. Si tamen Ordinarius consenserit in eiusmodi permutationem, ut beneficium ecclesiasticum cum jure nominationis, vel collationis permutetur, crediderim validam fore permutationem, quia. *Clem. un. de permut. rerum nihil aliud dicit, quam spiritualia cum temporalibus permutari non posse, quod in proposito casu non fit. Az. II. l. 7. c. 29. Armilla V. Beneficium. n. 75. & seq.*

V. Ad legitimam permutationem supposito, utrumque habere ius proprium, reale, & pacificum in beneficio permutando, requiritur. 1. ut absit dolus, & metus. 2. Ut in manus Ordinarij uterque resignet. 3. ut collatio fiat in permutantes. Nam si alteri conferatur irrita collatio erit. *Clem. un. de permut. rer.* Quocirca Ordinarius postquam consensit in resignationem, ipsis tenetur conferre. Neque opus est, ut eodem tempore utrumque permutatio fiat. 4. requiritur consensus illorum, ad quos electio, vel præsentatio spectat. *Glo. in Clem. di. Potest autem episcopus*

pus

pus supplere consensum, si fortè patronus renuerit. *Canis. l. 3. tit. 8. Less. cap. 34. dub. 36.* Fallitur ergò *Rebuffus, qui tit. de permut. n. 14.* & 15. valere putat permutationem cum beneficio ficto, quod permutans se habere simulat.

VI. Inæqualitas beneficiorum non impedit absolute permutationem. Potrò inæqualia sunt. *Primò*, quando unum habet onus V. g. curam animarum alterum verò non habet. *Secundò* quando unum est pingue, alterum verò macilentum. Neutra tamen obesse potest permutatio, si absque vi, & dolo fiat. Contingit enim, ut magis conveniat mihi, quod tenuius est, vel gravius: quo posito non patior iniuriam, sed excessum, qui putatur inesse beneficio, condono. *Azor l. cit. Less. lo. cit. num. 199. Reg. l. 30. cap. 24. Franc. Leo in thesau. Par. 2. c. 19. dixi. si absque vi & fraude fiat.* Etenim siue invitus per vim, cui non potest resistere, impellitur, siue per fraudem, quam non videt, circumvenitur, congenitâ libertate per injuriam exutus est: adeoque vel beneficiorum permutatio viribus caret, ut non subsistat: vel certè à Magistratu ecclesiastico in ultionem sceleris & iniuriæ irritanda est.

§. VIII.

De reservatione, & Devolutione beneficiorum.

I. Beneficia reservata dicuntur, quæ summus Pontifex ita addicit sibi, ut quando vacaverint, solus conferat. Reservatio beneficiorum igitur ita definiri potest. *Est alicuius beneficii ecclesiastici vacaturi per habentem ad id potestatem ad se facta avocatio.* Non fuisse olim in usu inde liquet,

quia in nullâ Decreti parte de ea mentio fit. In *Conc. Basiliens. Sess. 23.* legimus, omnes omnium beneficiorum reservationes aboleri cum mandato, ne deinceps ulla fiat. Sed decretum illud à summo Pontifici non est approbarum, ne iuri & iurisdictioni suæ vulnus infligeret. *Aneas de falconib. de Reservat. Azor 11 l. 6. c. 36.*

II. Reservatio beneficiorum duplex est, *Generalis & Specialis.* *Generalis* est quando Pontifex sibi reservat omnia beneficia eiusdem ordinis. V. g. omnes ecclesias Metropolitanas, omnes Cathedralis &c. *Specialis* dicitur vel ratione loci, ut cum certæ alicuius ecclesiæ beneficia reservantur, vel ratione beneficii, ut cum certa dignitas reservatur, vel ratione personæ, ut si Pontifex mandet beneficium aliquod quando vacaverit Titio, aut Lucio conferri *Azor. loc. cit. Q. 3. Escobar Tract. 5. Exam. 1. §. 2.*

III. Papa reservat sibi. *Primò* collationem dignitatum, quæ post episcopalem maiores sunt in ecclesijs Cathedralibus, cuiusmodi in Germaniâ nostra sunt Præposituræ: Item collationem dignitatum principalium in ecclesijs Collegiatis, ut videre est in *Reg. 3. Cancellaria.* Verùm quia in multis ecclesijs dignitates per electionem conferuntur, signum est, privilegio obtentum esse. *Secundò* reservat omnia beneficia promovendorum, id est, quæ vacant per obtentionem alicuius V. g. episcopatus, aut similis prælaturæ à Papa conferendæ. Nec obstat, si episcopatus vel dignitas electiva sit, sed absolutè post adeptam confirmationem, & quietam possessionem vacant beneficia prius habita. Imò locum habet prædicta reservatio, quando Pontifex dat alicui beneficium